

структурами, що забезпечують заступництво та підтримку дітям, особливо тим, хто опинився у важкій життєвій ситуації, включеним до так званої «Групи ризику». Для вирішення цієї проблеми важливо належним чином забезпечити навчальні заклади педагогічними посадами практичних психологів та соціальних педагогів. Профілактична робота буде поєднувати такі засоби, як чуйність до неповнолітніх, постійну готовність прийти йому на допомогу. А це означає, що забезпечення морального здоров'я буде на вищому рівні. [4]

Як показує аналіз судової статистики, стан і тенденції злочинності неповнолітніх свідчать про нагальну потребу організації консолідованих і цілеспрямованих дій суспільства та держави щодо попередження такої злочинності, запобігання її розвитку та зростанню. Тільки протягом 2020 року зареєстровано 335 кримінальних правопорушень, скоєних неповнолітніми, що на 58 або на 14% більше, ніж у 2019 році. Із загальної кількості скоєних злочинів – 130, 79 склали тяжкі та особливо тяжкі.

Таким чином, злочинність неповнолітніх є кримінологічною проблемою, що потребує подальших досліджень із метою розробки комплексних заходів щодо запобігання цьому виду злочинів.

1. Головкін Б. М. Злочинність на вулицях та в інших громадських місцях. Б. М. Головкін. Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. Вип. 26. Харків: Право, 2013. С. 87-98.

2. Сметаніна Н. В. Інформаційна модель злочинності в пострадянській кримінології І Н. В. Сметаніна. Порівняльно-аналітичне право : електрон, наук. фах. вид. 2013. № 3-1. С. 327-331.

3. Павлов В. Г. Субъект преступления и уголовной ответственности. СПб., 2015. С. 5.

4. Юзікова Н. С. Злочинність неповнолітніх: особливості, сучасні тенденції та заходи запобігання і протидії їй : моногр. Дніпро : Біла К. О., 2016. – 510 с.

Притуляк В. В.

курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань

Науковий керівник:

Миرونюк Роман Вікторович,

професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕРВ'Ю З ДИТИНОЮ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ НАСЛІДКІВ НАСИЛЬСТВА.

Визначення факторів ризику, слід зазначити, що існують фактори, що знижують рівень ризику та забезпечують безпеку дитини. Чинники безпеки дитини – це протилежність до факторів ризику. Фактори безпеки відносяться до сильним сторонам сім'ї та суспільства.

Наприклад, батьки вміють контролювати свої емоції, діти підліткового віку здатні самостійно звернутися за допомогою, сім'я відкрита для допомоги та готова надати підтримку дитині, ЗМІ приділяють належну увагу проблемі жорстокого поводження з дітьми.

Ознаки того, що дитина зазнала насильства, розпізнати не завжди просто. Діти часто бояться розповідати, бо думають, що у тому, що сталося будуть звинувачувати їх, що їм не повірять або тому, що кривдник їм дорогий. Це велика помилка. Дитина, яка пережила насильство, потребує додаткової підтримки та лікування, і чим швидше, тим краще. Чим довше він піддаватиметься насильству або буде змушений сам справлятися з ситуацією, тим важче йому відновитиметься.

Потрібно звертати увагу на будь-які незрозумілі зміни поведінки чи зовнішнього вигляду дитини. Травми зазвичай вказують на фізичне насильство, тоді як зміна поведінки відображає занепокоєння, спричинене будь-яким стресом. Немає якихось певних змін поведінки, що специфічно вказували б на певний вид насильства.

Ознаки жорстокого поводження з дитиною поділяють на фізичні, поведінкові, емоційні та специфічні. Практично жодна з ознак, наведених нижче, не вказує окремо на жорстке поводження з дитиною. Виявлення однієї чи більше з цих ознак має стати приводом до оцінки ситуації та розслідування, щоб виключити чи підтвердити жорстоке поводження щодо дитини.

Потрібно розглядати ситуацію загалом, оцінюючи різні дані щодо дитини та її сім'ї.

Сім'я, що перебуває в соціально небезпечному становищі, має дітей, які перебувають у соціально небезпечному для їхнього життя та здоров'я положенні, а також у якій батьки чи інші законні представники неповнолітніх не виконують своїх обов'язків щодо їх виховання, навчання та (або) змісту, та (або) негативно впливають на їх поведінку, або жорстоко поводяться з ними. Найчастіше такі сім'ї потрапляють до категорії «група ризику». [1]

У різних джерелах поряд із поняттям «неблагополучна сім'я» можна зустріти такі: «деструктивна сім'я», «біфункціональна сім'я», «сім'ї групи ризику», «негармонійна сім'я», роблеми, із якими стикаються подібні сім'ї, стосуються соціального, правового, матеріального, медичного, психологічного, педагогічного та інших сторін її життя. До того ж, лише один вид проблем зустрічається досить рідко, оскільки всі вони взаємопов'язані та взаємозумовлені.

Екіпаж патрульної поліції, що прибув на виклик, має зафіксувати прояви домашнього насильства в будь-якій формі та вжити таких заходів:

Скласти протокол про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 173-2 КУпАП. Далі складений протокол про адміністративне правопорушення разом із матеріалами, що їх зібрали працівники поліції на підтвердження факту домашнього насильства, надсилається до суду. Суд вирішує, притягнути кривдника до відповідальності чи ні;

2. Застосувати щодо кривдника *терміновий заборонний припис*, що виноситься на термін до 10 діб у разі існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи та встановити щодо кривдника обмежувальні заходи [2].

Підвищена віктимність підлітків, насамперед, пояснюється їх фізіологічними, психологічними та соціальними особливостями, визначальними більшу ймовірність для них стати об'єктом зазіхання. До цих особливостей, що створюють велику вразливість підлітків належать: почуття нерівності та несправедливості, що виникають через те, що одні підлітки розвиваються більш прискорено у цей період, а інші – із деяким запізненням [3].

Безпорадність через те, що підліток вже не відчувається дитиною, але в той же час ще не став дорослою людиною.

Фізіологічний розвиток у цей період набагато випереджає здібності, можливості та готовність підлітка вступати у більш дорослі відносини. Із одного боку дорослі пред'являють до підлітка підвищені вимоги, бачачи в ньому більш дорослу людину, з іншого боку – не дозволяють йому чинити як дорослому. Звідси з'являється взаємне недовіра батьків та дитини.

Окрім того, постраждала від домашнього насильства особа може звернутися до суду із заявою про видачу обмежувального припису. Обмежувальний припис суд виносить на термін від 1 до 6 місяців (суд може продовжити його на 1 рік).

Важливий механізм захисту постраждалої особи – проведення оцінки ризиків учинення домашнього насильства. Оцінку ризиків проводить

поліцейський за фактом вчинення домашнього насильства. Результати оцінки ризиків враховуються під час винесення термінового заборонного припису щодо кривдника. За результатами заповнення форми оцінки ризиків учинення домашнього насильства поліцейський визначає рівень небезпеки [4].

Висновок: Насильницькі дії можуть виявлятися в різних формах: від прізвиська, образливого погляду до вбивства. Вони можуть мати вигляд фізичного, вербального, психічного та соціального насильства. Не всі види насильства кримінальні, зокрема домашнє насильство. Такий вид насильства включає багато насильницьких дій, у тому числі обмеження доступу до їжі, одягу, навчання, соціальних послуг; приниження гідності; порушення внутрішнього кордону особистісних переживань; ігнорування потреб та інтересів дитини.

1. Журавель Т.В., Кочемировська О.О. Вплив несприятливих умов соціалізації на формування дезадаптивних форм мислення та поведінки дитини. Підвищення виховного потенціалу прийомних батьків та батьків-вихователів: навчально-методичний посібник. Авт. кол.: Бондаренко Т.В., Гришко А.А., Журавель Т.В., Зверева І.Д. та ін. За заг. ред. І.Д. Зверєвої, Київ: «Версо 04», 2019. С. 256 – 274

2. Кочемировська О.О. Стандарти якості надання соціальних послуг: загальні засади та можливі механізми запровадження. Стандарти надання соціальних послуг особам, які постраждали від насильства в сім'ї. Запоріжжя: Друкарський світ. 2017. С. 91 – 154.

3. Насильство в сім'ї та діяльність органів внутрішніх справ щодо його подолання: навчально-методичний посібник для курсантів вищих навчальних закладів МВС України. Укладачі: Запорожцев А.В., Лабунь А.В., Заброда Д.Г., Басиста І.В., Дроздова І.В., Брижик В.О., Мусієнко О.М. Київ, 2016. – 246 с.

4. Попередження, виявлення і подолання випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми: методичний посібник для освітян. Журавель Т.В., Кочемировська О.О., Ясеновська М.Е. Заг. ред. Безпалько О.В. К. : ТОВ «К.І.С.», 2019. 242 с.